

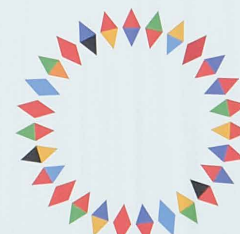
HÍRLEVÉL

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVELE

IV. 27. szám | 2022.07.08.

Czech Presidency
of the Council of the
European Union

EU2022.CZ

CSEH TERVEK

BUDAPEST&BRÜSSEL

NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁGA

NEMZETKÖZI TERÜLET

A CSEH ELNÖKSÉG PROGRAMJA

GYAKORNOK A CARE DENT KFT.-NÉL

LILI – ÉLETREVALÓK

KERESKEDELEM AZ EU ÉS ÚJ-ZÉLAND KÖZÖTT

Az Európai Unió és Új-Zéland lezárta a kereskedelmi megállapodás létrehozására irányuló tárgyalásokat, ennek révén mindkét fél vállalatai és a fogyasztók előtt jelentős gazdasági lehetőségek nyílnak meg – jelentette be az Európai Bizottság elnöke múlt csütörtökön. Ursula von der Leyen elmondta, hogy az egyezségnek köszönhetően 30%-kal bővíülhet a kétoldalú kereskedelem, az EU-export évente akár 4,5 milliárd euróval is emelkedhet. Ha életbe lép a megállapodás, a szigetország 80%-kal több beruházást valósíthatna meg az Unióban, az európai vállalkozások pedig 140 millió euró vám alól mentesülhetnének – tette hozzá az EB-elnök. Olyan fontos uniós exportcikké válnak vámmentesítéssel, mint a sertéshús, a bor és a pezsgő, a csokoládé, a cukorkaáruk és a kekszek. Az exportvámok megszüntetésén kívül megnyitnák majd az új-zélandi szolgáltatások piacát a pénzügyi szolgáltatások, a távközlés, a tengeri közlekedés és a kézbesítési szolgáltatások területén; kölcsönösen megszüntetik az uniós befektetők hátrányos megkülönböztetését; az uniós vállalkozások könnyebben hozzáférhetnek majd az új-zélandi közbeszerzésekhez az áruk és a szolgáltatások, a beruházások és a koncessziós szerződések esetében. Az európai uniós mezőgazdasági termelők pedig a megállapodás alkalmazásának első napjától fogva a jelenleginél jobb feltételekkel értékesíthetik majd termékeiket Új-Zélandon.

Forrás: MTI

UNIÓS TÁMOGATÁS KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSRE

Az Európai Unió 5,4 milliárd euróval támogat fenntartható, biztonságos és hatékony közlekedési infrastrukturális létesítményeket a tagállamokban. Az Európai Bizottság javaslata révén összesen 135 projekt részesül az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretéből. Ez a finanszírozási keret az uniós országokban megvalósuló, a transeurópai közlekedési hálózatba (TEN-T) illeszkedő projektek megvalósulását szolgálja, támogatva a koronavírus-járványt követő gazdasági helyreállítást, miközben hozzájárul a kontinensen belül hiányzó közlekedési összeköttetések kiépítéséhez is. A brüsszeli testület kiemelte, több projekt is az EU és Ukrajna közötti áruszállítás megkönnyítését célozza. Magyarországról öt kezdeményezést választottak ki. Három projekt révén biztonságos és védett kamionparkolókat hoznak létre, egyenként 3,5, és 7 millió euró közötti támogatással. Egy másik a Hegyeshalom-Szombathely-Zalaszentiván vasútvonal fejlesztési terveinek elkészítését valósíthatja meg 8,5 millió eurós támogatással. Az ötödik kezdeményezés célja azoknak a végleges tanulmányoknak az elkészítése 2,8 millió eurós támogatással, amelyek alapján Budapesten az új Nyugati pályaudvar multimodális, föld alatti közlekedési csomóponttá alakul át, ahol, az utasokat jobb szolgáltatások várják.

Forrás: MTI

PÉNZÜGYI TÁMOGATÁS MOLDOVÁNAK

Az Európai Unió Tanácsa 40 millió eurós (16 milliárd forint) pénzügyi segítséget hagyott jóvá Moldova számára. Az Európai Békekeretnek nevezett uniós program részeként jóváhagyott összegből megerősítik a moldovai fegyveres erők logisztikai, mobilitási, irányítási, kibervédelmi, pilóta nélküli légi felderítő és taktikai kommunikációs egységeinek kapacitását; valamint nem halálos felszereléseket, hadikészleteket és szolgáltatásokat, továbbá kiképzést biztosítanak a fegyveres erők számára a kelet-európai országban. A múlt csütörtökön jóváhagyott támogatás kiegészíti a decemberben elfogadott, 7 millió eurós, katonai célú finanszírozásról szóló támogatást Moldovának.

Forrás: MTI

NAPELEMPARK DEBRECENBEN

Egy 28,8 megawatt beépített teljesítményű fotovoltaikus kiserőművet, napelemparkot épít Debrecenben az MVM Csoport megújuló energiatermeléssel foglalkozó tagvállalata, az MVM Zöld Generáció Kft. Papp László (Fidesz-KDNP), Debrecen polgármestere múlt csütörtökön, miután a helyi repülőtér melletti déli ipari övezetben elhelyezték a beruházás alapkövét elmondta, a létesítmény a Technológiai és Ipari Minisztérium (TIM), az MVM és a város együttműködésében valósul meg. Az önkormányzat 52 hektáros területet biztosított a napelempark felépítéséhez a legnagyobb, 710 hektáros ipari parkjában. Kiss Csaba, az MVM Csoport termelési vezérigazgató-helyettese hozzátette, a 11,5 milliárd forintos beruházáshoz 4,3 milliárd forint európai uniós forrást nyertek el a Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP) egyik pályázatán. Az erőműben termelt áram mennyisége a várakozások szerint a 15 ezer háztartás éves villamosenergia-szükségletét fedezi, a beruházás eredményeként 33 ezer tonnával kevesebb üvegházhatást okozó gáz kerül a légkörbe – hangsúlyozta a vezérigazgató. Az 53 ezer napelem a tervek szerint már idén októbertől megkezdheti az áramtermelést.

Forrás: MTI

ÚJJÁÉPÍTÉSI ALAP UKRAJNÁNAK

A koronavírus-válság utáni segély- és támogatási programok mintájára háború utáni újjáépítési alap létrehozását javasolta az Európai Beruházási Bank (EIB) a svájci Luganóban az Ukrajna újjáépítéséről szóló konferencián hétfőn. Az indítvány szerint az EU-Ukraine Gateway Trust Fund (E-U GTF) kezdetben 20 milliárd eurót biztosítana vissza nem térítendő támogatásként, hitelként és garanciaként a tagállamoktól és az uniós költségvetésből együttesen. Magánbefektetők hozzájárulásával akár további 100 milliárd eurót mozgósítanak. A pénzt elsősorban az infrastruktúra, például a hidak, a víz- és energiaellátás, de akár a távközlési hálózatok újjáépítésére is fel lehetne használni. Az EU az EIB közreműködésével a kis- és középvállalkozások támogatására a koronavírus-válság idején indított hasonló programot. A mostani, Ukrajna újjáépítését támogató alap létesítését az Európai Bizottságnak és az uniós tagállamoknak még jóvá kell hagyniuk. Az ország szinte folyamatosan kap támogatást uniós forrásokból. Az Európai Bizottság múlt pénteken egy új, egymilliárd eurós makroszintű európai uniós pénzügyi támogatást javasolt Ukrajna számára. Az összeg a mintegy 9 milliárd eurós rendkívüli MFA-csomag első része lenne, és kiegészíti az év első felében folyósított 1,2 milliárd eurós MFA-gyorssegélyt. A Bizottság indítványát az Európai Parlamentnek és az uniós kormányokat tömörítő Tanácsnak is jóvá kell hagynia. A brüsszeli testület szintén múlt héten elengedte az ukrán állampolgároknak szánt létfontosságú áruk (élelmiszerek, takarók, sátrak, elektromos generátorok) uniós kívülről történő behozatala után fizetendő vámot és áfát.

Forrás: MTI

„ÚJRAGONDOLÁS, ÚJRAÉPÍTÉS, ÚJRATÖLTÉS” A CSEH SOROS ELNÖKSÉG CÉLJAI

Július elsejétől Csehország vette át Franciaországtól az Európai Unió soros elnökségét a következő fél évre. Petr Fiala cseh kormányfő az időszak legfőbb feladatának a háború sújtotta Ukrajna megsegítését, illetve az EU energiabiztonságának megeremtését tekinti. Az Unió Tanácsának elnökségét a 27 tagállam nemzeti kormányai látják el, hathavonta, minden év január 1-jén és július 1-jén váltják egymást. A mindenkori elnökség munkaprogramján három tagállam, az ún. elnökségi trió osztozik. A mostani 18 hónapos periódust felölelő időszak Franciaország, Csehország és a következő soros elnök Svédország között oszlik meg. A hármas felosztás révén a trió így általában olyan hosszabb távú célokat is kitűz, amelyek nem valósulhatnak meg fél éven belül.

CÉLKITŰZÉSEK

„Európa mint feladat: újragondolás, újraépítés, újratöltés” – ez a mottója soros cseh elnökségnek, amellyel Václav Havel néhai cseh elnök szavait idézik. Az előző francia elnökségre rányomta a bélyegét az Ukrajna elleni orosz invázió és a nyomában felerősödött energiaválság, amely gyakorlatilag az EU egészének életét meghatározza. Nyilvánvaló, hogy ez a két téma, vagyis Kijev megsegítése és az energiabiztonság áll a prágai kormány fél évig tartó feladatainak középpontjában. *„Nem könnyű feladat, nem könnyű kihívás van előttünk, de meg kell birkóznunk vele. Közös érdekünk, hogy erősebben jöjjünk ki ebből. Az energia olyan terület, ahol az EU-nak közösen és egyeztetve kellene eljárnia. Csak ebben az esetben van esélyünk a válságot megoldani”* – mondta Petr Fiala cseh miniszterelnök az újságíróknak, miután a feladatok hivatalos átvétele után tárgyaltak a cseh kormány és az Európai Bizottság képviselői a Prágától keletre fekvő Litomyšlben.

Ursula von der Leyen, a brüsszeli testület vezetője szintén ezt a két témát nevezte meg a legfontosabb feladatnak. *„Bízom abban, hogy a cseh elnökség egy sor kérdésben előrelép”* – jegyezte meg a német uniós vezető a válságos időszak ellenére derűlátóan.

Ahogy az a prágai kormány által készített dokumentumból is kiderül, a további cseh prioritásokat is egyértelműen az ukrán helyzet határozza meg. Az Unió erőfeszítéseinek megfelelően készek megvédeni Ukrajna önállóságát és területi egységét. Azt írták:

„Az EU és tagállamai Ukrajnának nyújtott politikai és katonai támogatása létfontosságú Európa biztonságának szavatolására.”

A cseh elnökség feladatának tekinti az ország háború utáni újjáépítésének előkészítését is, amely a létfontosságú infrastruktúra helyreállítására, az alapvető szolgáltatások biztosítására, valamint Ukrajna gazdasági helyreállítására és stabilitására vonatkozik.

INFORMÁLIS CSÚCS

A 2004 óta uniós tag Cseh Köztársaság határozotlan támogatja az Oroszország elleni uniós szankciókat, az Ukrajna elleni februári invázió kezdete óta 400 ezer ukrán menekültet fogadott be (bár korábban a Visegrádi négyekkel együtt ellenezte a közös menekültpolitika megvalósítását), valamint pénzügyi és katonai segítséget nyújtott. A tervek szerint az uniós tagállamok állam- és kormányfőit tömörítő Európai Tanács a második félévben két hivatalos csúcstalálkozót tart: október 20-21-én, illetve december 15-16-án. A jobboldali Fiala azonban egy informális találkozót is szeretne létrehozni október elején, amelyre Volodimir Zelenszkij ukrán elnökön kívül meghívna a nyugat-balkáni országokat is, amelyeknek az uniós pályázata egyelőre megrekedt. Charles Michel, az Európai Tanács elnöke szerint a prágai csúcst megvethetné egy „szélesebb európai politikai párbeszéd platformjának alapjait”, a 27-ek és a nem uniós országok között, amelyek szeretnék szorosabbra fűzni az együttműködést. A tervezett tanácskozáson egyfajta Marshall-tervet kínálnának Ukrajnának, de ehhez a háborúnak véget kellene érnie.

A külföldi hírügynökségeknek nyilatkozó Jiří Pehe, a prágai New York Egyetem igazgatója irreálisnak tartja a tervet. „A konfliktus aligha fog véget érni a cseh elnökség vége előtt” – mondta a francia AFP-nek a politológus. „A csehek csak megpróbálnak egy csúcstalálkozót szervezni Ukrajnáról, és meggyőzni másokat, hogy továbbra is segítsék az országot” – fogalmazott. Pehe viszont más nehézséget is lát a cseh elnökség munkája előtt. Csehország ahhoz rossz helyzetben van, hogy a gazdasági fellendülésről vagy az energiabiztonságról szóló vita élére álljon, mert maga is magas inflációval küzd, és még mindig nem tagja az euróövezetnek, valamint és az atomenergiára támaszkodik, amelyet például az EU vezető gazdasági ereje, Németország elutasít.

ENERGIABIZTONSÁG

A kételyek ellenére a prágai vezetés hangsúlyt szeretne fektetni a 27-ek energiabiztonsággal kapcsolatos kérdéseire, az energiaátállítás biztosítására, az energiaforrások diverzifikálására, valamint az alacsony kibocsátású és megújuló energiaforrásokra történő átállítás felgyorsítására. Mindezeket annak érdekében, hogy csökkenthetők legyenek a magas energiaárak negatív társadalmi és gazdasági hatásai.

Ezen kívül a cseh elnökség szeretné növelni a tagállamok védelmi kapacitását, az internetes, kibertámadásokkal szemben is, valamint szeretné megerősíteni a gazdasági stabilitás és a demokratikus intézményrendszert. Valamennyi célkitűzés egyben közös európai feladat, amelynek vezérelnie kell a tagállamokat, az EB-elnöke szerint. Von der Leyen a cseh elnökség nyitányakor Havelt idézve kívánt sikereket a következő fél évre:

„Dolgozz valamiért, mert az jó, ne csak azért, mert van esélyed a sikerre. Ez az, aminek hajtania kell minket: a cél egységének.”

Csehország EU-tagsága óta most második alkalommal tölti be a Tanácsának soros elnöki tisztét, ezt megelőzően 2009-ben jutott rá ez a feladat. Magyarország eddig egyszer, 2011 első félévében viselte az uniós elnöki tisztséget. Magyar elnökségre legközelebb 2024 második felében kerül sor.

Forrás: Európai Bizottság, Európai Tanács, MTI, euractiv.com

EU2022.CZ

Czech Presidency of the Council
of the European Union

A SZAKMAI FEJLŐDÉS ÚTJÁN: GYAKORNOK A CARE DENT KFT.-NÉL

A Care Dent Egészségügyi Szolgáltató Kft. 2011 áprilisában indított vállalkozás, amelynek célja a fogászati alapellátás biztosítása. Az állami praxis mellett a cég magánrendelést is vezet, és bár a Komárom-Esztergom megyei Lábatlan város a székhelye, már Esztergomban is van magánellátása, így a telephelyeinek a száma egyre inkább gyarapodik. Ezért nagy szükségük van szakképzett munkaerőre, ami gyorsabb, hatékonyabb módon tud hozzájárulni a vállalkozás fejlődéséhez, így növelve annak eredményességét és a páciensek elégedettségét.

A kezdeti években dinamikus fejlődés jellemezte a céget. A rendelő ismertségének növekedésével a betegforgalom és a bevétel is nőtt, amelyet a már említett magánrendelő egészített ki. A praxisok ügyvezetője és fogorvosa, *Dr. Dobsa Judit* 2014-től családot alapított, emiatt átmenetileg csökkent a vállalkozás teljesítménye, és a helyettesítések már nem tudták a megkezdett színvonalon fenntartani a cég működését. 2018-ban a doktornő visszatéréseivel a kezdetekben tapasztalható lendülettel indultak újra a folyamatok.

Ő mégis úgy gondolta, a vállalkozás folyamatos és sikeres működéséhez továbbra is elengedhetetlen a szakképzett munkaerő. Miután egy másik pályázattal kapcsolatban felvették a kapcsolatot a helyi Széchenyi Programiroda tanácsadójával, ő tájékoztatta őket a *GINOP-5.2.4-16 Gyakornoki program pályakezdekők támogatására* című felhívásról. A kedvezményezett ekkor döntött úgy, hogy gyakornokként alkalmazni fog egy olyan személyt, aki fogászati asszisztensi pozícióban szeretné elsajátítani a szakmai fogásokat, illetve gyakorlati tudást szerezni.

A vállalkozáson belül alapesetben a fogorvosnő egy asszisztenssel dolgozik együtt. *„A fogászati ellátás egyes területeihez már szinte elengedhetetlen két asszisztens jelenléte és közreműködése, ezen folyamatok beindításához jelentett nagy segítséget ez a pályázat”* – osztotta meg velünk a gondolatait a fogorvosnő, aki azt is elárulta, hogy a támogatási összegből, 4 300 416 forintból sikerült fogászati segédeszközökbe, új berendezésekbe beruházni. *„A projekt révén megpályázott polimerizációs lámpa például lehetőséget biztosít a korszerűbb négykezes fogászati ellátás gyorsabb kivitelezésére. A fogorvos által a fogba behelyezett, fényre kötő tömőanyagot az asszisztens meg tudja világítani, így egy tömés elkészítése kevesebb időt vesz igénybe, és ez a beteg számára is kevésbé megterhelő”* – tette hozzá Dr. Dobsa Judit.

A támogatási idő alatt egy ultrahangos eszköztisztító berendezést is sikerült beszerezni, ami alaposabb fertőtlenítést tesz lehetővé. A későbbiekben nagy hasznát vették ennek az eszköznek,

ugyanis a COVID-járvány második hulláma érintette a projektet, de ennek a tisztítóberendezésnek a segítségével lehetővé vált az extra higiéniai előírások biztosítása. A pályázat megvalósulásához még hozzátársult a gyakornok bér- és járulékutómogatása, valamint a már említett fogászati segédeszközök túl a számítógépes és kommunikációs eszközök beszerzése. A fogorvosnő azt is elmondta nekünk, hogy a megvásárolt számítógép óriási segítséget jelentett a fogászati ellátásban, hiszen a komputer és a jó felbontású monitor a dokumentációban és a képképző vizsgálatok megjelenítésében jelentős szerepet játszik. A nagy monitor ráadásul az apróbb részletek megjelenítését is biztosítja, míg a számítógépen futó betegdokumentációs szoftver pedig a háromdimenziós képképző eljárások (CT, CBCT) csatolását és tárolását tesz lehetővé.

A többéves tapasztalattal rendelkező fogorvosnő az asszisztense segítségével törekedett átadni azt a tudást és szakmai készséget a gyakornok számára, ami szükséges ahhoz, hogy a későbbiekben is megállja majd a helyét. Ez a lehetőség azonban nemcsak a tanuló fogorvosi asszisztens számára volt kedvező, hanem az időközben kitört világjárvány idején a vállalkozás számára is. Az egészségügyet érintő extra terheket ugyanis sikerült a gyakornok segítségével enyhíteni. Az előzetesen várt forgalomnövekedés azonban a járványügyi helyzetre tekintettel a hatósági intézkedések következtében elmaradt, ezért az elsődleges cél az volt, hogy ebben az időszakban meg tudják tartani az alapvető ellátási színvonalat. „A tervezett bevétel növekedés másodlagossá vált a járvány idején. A betegek egészségmegőrzése és a kollégák megfertőződésének elkerülése vált elsődlegessé” – nyilatkozta a doktornő, aki a jövőre nézve elárulta nekünk, hogy az eredeti pácienszámot szeretnék visszaállítani, és a hosszú idő alatt leromlott állapotú páciensek kezelését elkezdni, csökkentve a várakozási időt.

A fogorvosnő azóta is hálával tekint a lehetőségre, hogy a Széchenyi Programiroda tanácsadójától értesült erről a pályázatról, és hogy a terveit sikeresen meg tudta valósítani. „Nagyon jó kapcsolat volt a munkatársukkal, segítőkész volt bármely

probléma esetén” – mondta el nekünk. A vállalkozás azóta is sikeresen működik, és bár az általuk foglalkoztatott gyakornok már nem dolgozik a rendelőkükben, mégis büszkén mondhatják el magukról, hogy egy pályakezdőt sikerült elindítaniuk szakmai fejlődésének útján.

Fotók: Care Dent Kft., Unsplash

„Egy nyertes pályázat sikerességéhez több tényező járul hozzá. Amellett, hogy folyamatosan segítem az ügyfelet, az egyik legfontosabb, hogy a pályázónak is mindent meg kell tennie a megvalósításért, ami itt maximálisan megvolt, működött, és megfelelően tudtunk haladni az egész beadási folyamat alatt, de ezt elmondhatom a teljes projektidőszakra is. Mindemellett a jól összerakott, átgondolt, és a kellőképpen alátámasztott költségek jelentősége sem elhanyagolható. Azt gondolom, hogy a gyakornok foglalkoztatásával és a hozzá kapcsolódó tárgyi eszközbeszerzéssel – jelen esetben számítógép, monitor, ultrahangos tisztító-kád, nagy teljesítményű LED-lámpa vásárlásával – a vállalkozás időt, pénzt, és energiát takarított meg, amelynek következményeképpen a rendelő több beteget tudott fogadni, és minőségibb ellátásban részesítette őket. Ennek tükrében elmondható, ez valóban egy sikertörténet. Minden projekt nagy odafigyelést, pontosságot és precizitást követel meg a kedvezményezettől, illetve tanácsadói részről is. Általánosságban javasolnám, hogy a pályázók bátran kérjenek időben segítséget! Sok esetben van, hogy megpróbálják maguk megoldani, végigvinni a megvalósítás folyamatát, de a projektidőszak alatt szembeülnek vele, hogy nem tudják megoldani a problémát. Sokkal egyszerűbb, ha már az elejétől segítséget kérnek, mivel így végig kézben tartva, kontrollálva valósul meg a projekt. Ezen kívül még a határidők pontos betartására hívnám fel a figyelmet.”

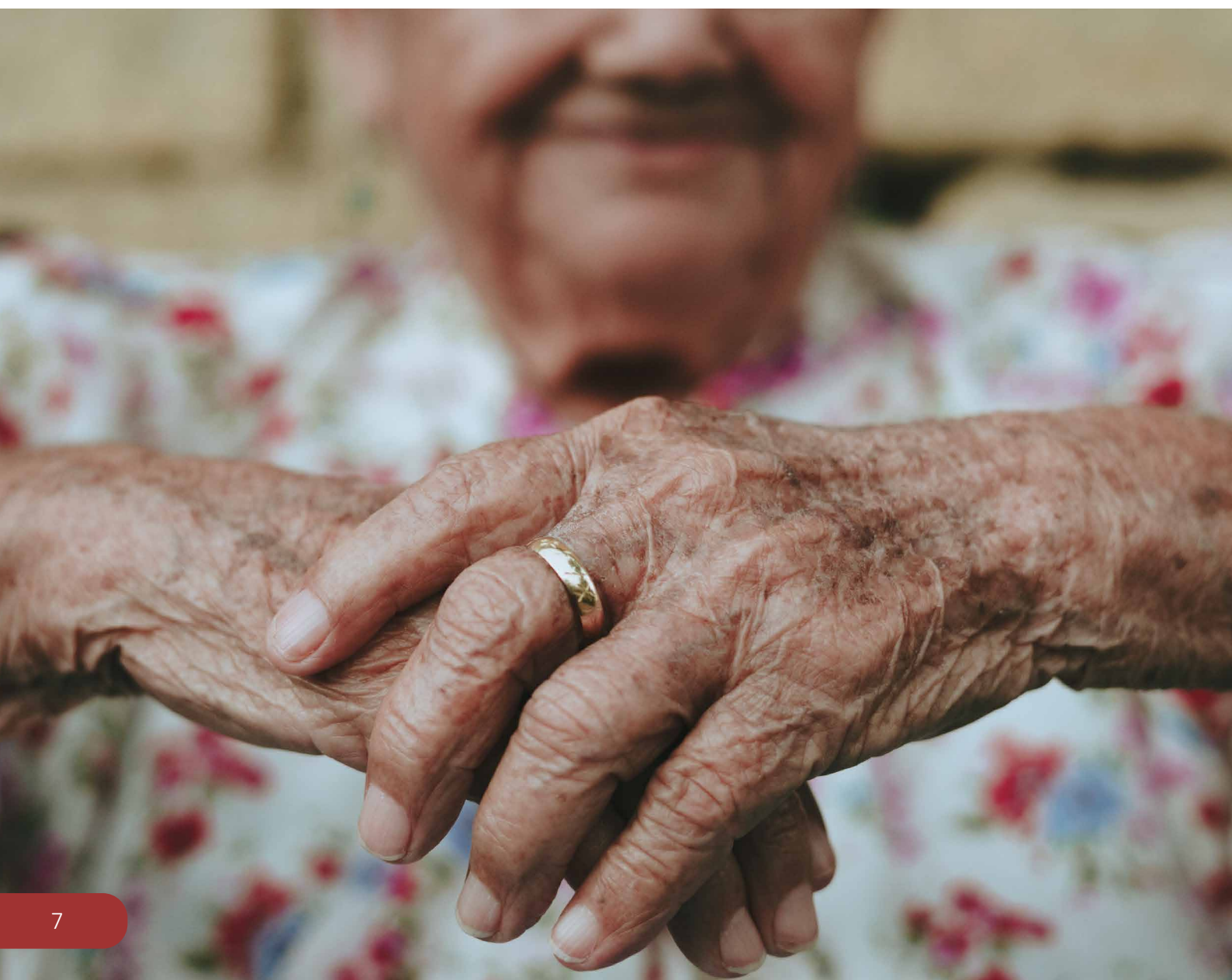

Osgyan Máté, tanácsadó

LILI

LIVE FOR LIFE

Néhány évtizede még nem volt ritka, hogy több generáció élt egy háztartásban. A nagyszülők gyakran vigyáztak az unokákra, amíg a szülők dolgoztak, iskola után különóra vagy a játszótérre vitték őket, nem maradhatott el a közös vasárnapi ebéd vagy a születésnapok ünneplése. Az elmúlt évtizedekben megváltozott ez a tendencia, és már-már furcsának hat, ha egy fiatal házaspár nem repül ki a családi fészekből. Ezen felül egyre többen hagyják el lakóhelyüket a munkalehetőségek hiánya és a megélhetés biztosítása miatt, amely a családok szétszóródását eredményezi szerte az országban és Európában. Ennek következtében sok idős ember marad magára, ami miatt könnyen elmagányosodnak, otthonukba zárkóznak, ez pedig akár depresszióhoz is vezethet. Pedig a nyugdíjas éveknek nem az otthonmaradásról kell szólnia. Rengeteg idős igényelné az aktív, szociális programokat, ám ezekre egyre kevesebb helyen van lehetőség.

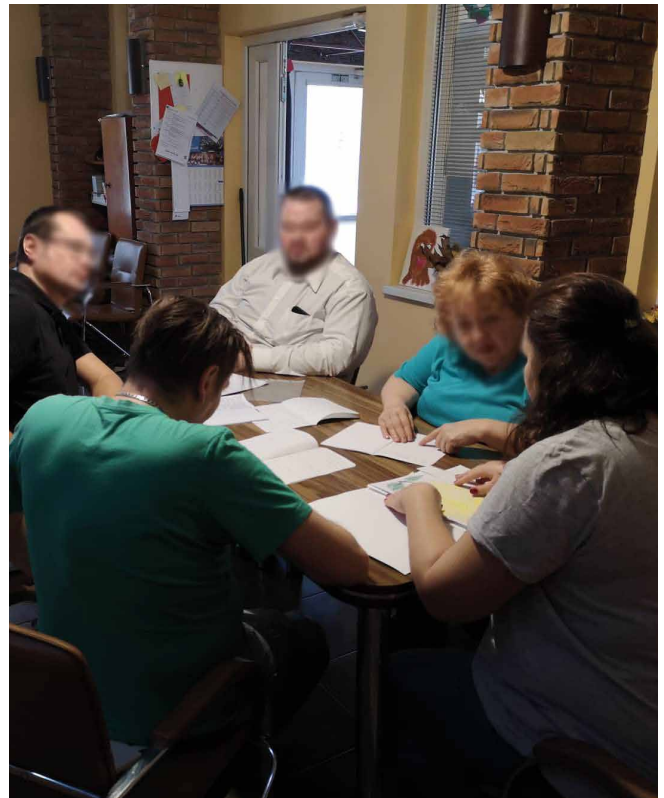

A Szív a Szívért Alapítvány erre válaszul dolgozta ki az Aktív Alanyos Idősellátási Modellt és hozta létre a Live for Life – Életrevalók (röviden: LILI) projektet IMPÉRIUM, o.z. civil szervezettel az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program támogatásával. A projektről Szakács Ferencné Erika, szociálpolitikai szakértővel beszélgettünk, aki a projekt szakmai vezetője és a modell kidolgozója is egyben.

„A projektünk legfőbb célja az volt, hogy a Silver Program által új eszközt biztosítsunk az idős közösségek számára, felkészítve őket arra, hogy ne életkoruk passzív kiszolgáltatottjai, hanem életük aktív alakítói legyenek” – kezdett bele az Életrevalók projekt ismertetésébe Szakács Ferencné Erika. „Ezzel a határon átnyúló együttműködéssel kívántunk választ adni arra az évről-évre egyre súlyosbodó közös területi kihívásra, ami mindkét régió állampolgáira és idősellátási intézményeire komoly teherként nehezedik, mivel az időskorú emberek már jelenleg is nagy száma folyamatosan növekszik a határregiókban, ahonnan a fiatalok elköltöztek és sok idős egyedül, elszigetelve, depresszióban él.”

Sok család úgy próbálja meg orvosolni az elmagányosodó hozzátartozók helyzetét, hogy időotthonba helyezik őket, holott az aktív, egészségükben nem korlátozott idősök ezt nem feltétlenül igénylik. Hiába vezérli a jószándék a rokonokat, egy állami vagy magán intézmény nem mindig tudja kezelni a probléma gyökerét, és sok esetben nincs is elegendő szabad hely. „Mind az

állami, mind a magán idősgondozási rendszer intézményes keretekben gondolkodik. Az eltérés leginkább az intézményes szolgáltatásaiban és azok áraiban van. Természetesen szükségesek az intézményesült formák is – legyen szó akár alapellátást, akár bentlakást nyújtó intézményekről –, de ezek mellett teret kell adni az aktív alanyos idősellátás paradigmájának is. Gondoljunk bele, hogy azok az emberek, akik önállóan élték az életüket, időskorukban azzal szembesülnek, hogy nincs szükség az aktivitásukra, helyettük szervezik meg az életüket, nem elsődlegesen cselekvő résztvevői, hanem >>kedvezményezettjei<< a róluk gondoskodásnak. Rengeteg tapasztalat, tudás van ezekben az emberekben, amire úgy érzik, hogy már nincs szüksége a társadalomnak, a közösségnek, sok esetben a családnak sem. Valójában a magyar társadalom nem aknázza ki az idősökben rejlő lehetőségeket! Ebben az életszakaszban már az emberek vissza akarnak adni a társadalomnak, de ehhez hiányoznak a bejáratott utak, sőt általában utak sincsenek! Magyarországon nem alkalmazzák az idősök önálló életvitelét segítő alacsony innovációkat (az idősöket a házi munkákban segítő robotokat; az idősök számára fejlesztett, mesterséges intelligenciát használó okosotthonokat és okoseszközöket), amelyek forradalma világszerte történik, ezzel is kiváltva a drága és személytelen intézményi ellátást. Fogalmuk sincs az idősöknek, de még a családjainak sem, hogy például hogyan lehet alkalmassá tenni a lakásokat, házakat arra, hogy az idős emberek otthonaikban biztonságos környezetben élhessenek, és ne kelljen az intézményi ellátást választaniuk. A következő programunkban erre fókuszálunk majd” – sorolta a

projekt szakmai vezetője, miért nem mindig az idősebbek nyújthatnak választ az egyedüllet problémájára.

Éppen ezért munkálkodtak azon a projektpartnerek, hogy ezt a már túlhaladott, intézményközpontú idősellátási rendszert átalakítsák, és ezzel együtt egy paradigmaváltást indítsanak el, amelyben egyaránt fontos szerepet kapnak az idős közösségek és környezetük. „A projekt keretében bemutattuk és alkalmaztuk az időskor és az idősellátás egy új, innovatív megközelítését – a magyar fél, a Szív a Szívért Alapítvány által kifejlesztett Aktív Alanyos Idősellátási Modell –, aminek részét képezte az egészséges öregedés technikáinak és szociális stratégiáinak ismertetése. Az idősök marginalizálódott csoportját személyre szabott, innovatív módon képeztük annak érdekében, hogy képessé váljanak életvitelük önálló alakítására és az önszerveződésre, aminek eredményeként mindkét régióban beindulhatnak az aktív idős kortárs segítő csoportok” – mesélte a szociálpolitikai szakértő.

A jó ötlet mellé egy jó partnerre is szükség volt. Ebben szerencsére nem volt nehéz dolga a Szív a Szívért Alapítványnak, hiszen már korábban megismerkedtek az IMPÉRIUM, o.z. civil szervezettel, és egyértelművé vált, hogy céljaik közösek. „Először egy határon átnyúló projektelőkészítő rendezvényen kerültünk kapcsolatba a partner szervezettel, és tudtuk, hogy hasonló céljaink, közös értékeink vannak, amelyek megalapozták a hosszútávú, sikeres együttműködést még egy ilyen, pandémia által nehezített élethelyzetben is. A kezdetek

óta pozitív tapasztalataink vannak a szlovák IMPÉRIUM, o.z. civil szervezettel, ugyanolyan elkötelezettek az idősök helyzetének javítása iránt, mint alapítványunk, különös tekintettel arra, hogy a szlovák idősellátási rendszer nem épült még fel annyira, mint a hazai, így például az alap- és szakellátás nem fedi le olyan mértékben az idősök mindennapi ellátását, mint a magyar. Hálásak vagyunk, hogy a hatékony, egymást támogató közös munkának köszönhetően egy sikeres projektet tudunk megvalósítani a szlovák-magyar határrégióban” – részletezte a közös munkát Szakács Ferencné Erika.

A projekt elsődleges célközönsége az idős korosztály, ugyanakkor az is fontos szempont volt, hogy megtanuljanak hatékonyan együttműködni a különböző generációkkal. Ennek elsajátítása a kortárs segítő képzése során kapott szerepet, ezáltal pedig közvetett hatást gyakoroltak más korosztályokra is. „A Silver Program három részből áll, három területre bontva éri el az időseket: Silver Akadémia, Silver Mentor Program és Silver Tanácsadó Program. A Silver Akadémia előadói megismertetik az egészséges öregedés technikáit és szociális stratégiáit, míg az Akadémia gyógytornász szakembere speciális fizioterápiás foglalkozást tart az idősök számára. A Silver Mentor Program a hátrányosabb helyzetű időskorúaknak nyújt segítséget a többi között egyéni esetkezeléssel és csoportos foglalkozással, míg a Silver Tanácsadó Program résztvevőinek felkészítése az idősök kortárs segítő csoportjainak kialakítását teszi lehetővé. Silver Tanácsadókká a Silver Program azon idősei válnak, akik a jövőben önkéntes kortárs

segítőként támogatást tudnak nyújtani a helyi közösségek idősei számára” – sorolta a program nyújtotta lehetőségeket a szakmai vezető.

A projektet rendkívüli népszerűség övezte. 109 időskorú csatlakozott a Silver Akadémiához, akik ezt követően a Silver Mentor és a Silver Tanácsadó Programokban is részt vettek. „Ezek az emberek olyan gyakorlati, a mindennapi életük során használható tudásra tettek szert, amellyel valóban sikeres, aktív életvitelt biztosíthatnak maguknak, és Silver Tanácsadóink esetében kortársaiknak is. A Silver Akadémia minden előadását és fizioterápiás foglalkozását elérhetővé tettük a **Silver Program YouTube csatornáján** keresztül a nyilvánosság számára, amelyeket eddig több százan meg is néztek” – mesélte büszkén a szociálpolitikai szakértő. Hozzátette: „Képesek voltunk segíteni az egyik legkiszolgáltatottabb és a pandémia miatt a szokásosnál is rosszabb élethelyzetbe került társadalmi rétegnek. Voltak, akiknek a családi kapcsolataik rendbetételében, másoknak egyéni szükségleteik kielégítésében, mindennapi kihívásaik leküzdésében tudtunk aktívan közreműködni.”

Ha már szóba került a pandémia, kétség sem férhet hozzá, hogy az együttműködés számára a gyorsan növekvő esetszámok és a korlátozások okozták a legnagyobb kihívást. Ennek ellenére a projektpartnerek minden erejükkel azon munkálkodtak, hogy ebben a nehéz helyzetben se hagyják magukra az érintetteket, miközben az egészségüket is óvták. „Kidolgoztunk

egy integrációs, innovatív programot a magyar-szlovák határregió hátrányos térségére, az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoport számára, akik egy eddig nem tapasztalt helyzettel találkoztak a járvány időszakában. A pandémia a célcsoportunk tagjai számára rendkívül nagy veszélyt jelentett. Ezzel a bizonytalansággal, félelemmel teli légkörben kellett adaptálni a programot a kialakult helyzetre és a különösen veszélyeztetett idős korúakra tekintettel, figyelve a folyamatosan változó jogszabályi előírások betartására mindkét országban. Előadás-sorozatot és rendszeres, személyes találkozókat terveztünk a határ mindkét oldalán, amit természetesen nem lehetett megvalósítani, hiszen nemcsak a határon nem lehetett átmenni, de olykor még az otthonunkat sem hagyhattuk el, nem tarthattunk rendezvényeket. De ezekre a problémákra megoldandó kihívásokként tekintettünk, mivel tudtuk, hogy a célcsoportunknak most van a lehető legnagyobb szüksége a támogatásra. Így például a Silver Akadémia előadásait, valamint a gyógytornász-foglalkozásokat végül stúdióban vettük fel, és DVD-ken juttattuk el a program résztvevőinek. Természetesen mindegyiket hozzáférhetővé tettük a projekt YouTube csatornáján is, hogy minél több ember számára elérhető legyen az egészséges, aktív idősödéshez szükséges tudás” – számolt be a nehézségekről Szakács Ferencné Erika.

A közös munkának és a kreatív problémamegoldásnak köszönhetően az Életrevalók projekt 2021. december 31-én lezárult, és a két szervezet nem kisebb eredményt tudhatott magáénak, minthogy a határ mindkét

oldalán változásokat tudtak elindítani. *„Sikerült nemcsak elméleti szinten, hanem a know-how és a legjobb gyakorlatok tekintetében is átadnunk a szlovák partnerszervezetünk számára az általunk kifejlesztett Aktív Alanyos Idősellátási Modellt, aminek köszönhetően Szlovákiában is beindulhat az az elengedhetetlen paradigmaváltás, ami az idősellátási rendszer sikeres fejlesztéséhez szükséges”* – nyilatkozta a szakmai vezető. Az IMPÉRIUM, o.z. hasonlóan eredményesnek ítélte meg a projektet és a Szív a Szívért Alapítvány által kifejlesztett modellt. A szervezet munkatársa a közös munkáról így nyilatkozott: *„Az IMPÉRIUM civil szervezet tagjai a projekt során elsajátították a fő partner által bemutatott modern, innovatív módszereket, többek közt az idősekkel való, őket aktivitásra serkentő kommunikációt, motiváló tevékenységeket és az újszerű segítő modellt. A projektből legnagyobb haszna azonban a projekt időskorú résztvevőinek volt, akik az elmúlt idők legnehezebb időszakát (a COVID-19 pandémia) lelki és szakmai támogatással és legfőbbképpen, amikor már lehetett, társaságban tölthették el. Ez motiválta őket és a projekt alatt kialakult, vagy többségében csak megújult baráti kapcsolatok révén most egymást segítve életerősebbek, motiváltabbak megküzdeni az időskor nehézségeivel.”*

Végül kaptunk olyan tanácsokat, ötleteket a projekt megvalósítójától, hogy azok segítségével mi magunk is tudjuk segíteni a mindennapokban idős hozzátartozóinkat, hogy nyugdíjas éveik aktívan és szeretetben teljenek. *„Nagyon fontos, hogy értéként tekintsünk az idősekre és ne problémaként! Segítsük az idősek aktivitásának lehető legtovábbi megtartását, ehhez biztosítsuk számukra a szükséges feltételeket, például idős családtagjaink otthonának felkészítését az életkori sajátosságokból adódó biztonságos életvitelre. Tartsuk szem előtt, hogy méltósággal és öngondoskodásra készen megöregedni nem egy kiváltság, hanem alapvető emberi igény, amely egyszer számunkra is elsődleges fontosságú lesz”* – emelte ki Szakács Ferencné Erika.

<https://www.skhu.eu/funded-projects/live-for-life>

<https://sikereslepesek.hu/>

<https://www.facebook.com/Imp%C3%A9rium-oz-249533208808746/>

Fotók: LILLI, Unsplash

